

glejmo si rajši, kako oskrbuje državo z raznimi nabavami ter jo s tem blažijo v dolgove in na rob propasti.

Srbijanski politiki so v prvi vrsti trgovci, ki gredo pri vsem svojem delu, pri vsem svojem političnem stremjenju za ciljem osebnega dobička. Najbolj se zavzemajo za poslaniška mesta v drugih državah, da lahko svojo uradno oblast združijo s kako dobro trgovino. Vsi ne morejo biti konzuli in poslaniki, zato se pa trgajo za razne nabavne posle seveda tudi v tujini. Pri vsakem ministrstvu se sestavljajo komisije, ki hodijo na vse strani sveta kupovati to in ono. Pretveza se hitro najde, komisija vtakne v žep masne dižete in razne druge stroške ter jo odkuri. Po Nemčiji je stalno okrog 20 SHS nakupovalnih komisij, ki požro ogromne zneske na stroških ter si tudi pri trgovcih zastužijo velike provizije in napitnine.

Na kakovosti blaga se ne gleda, saj je itak za „državo“, gleda se na to, kateri trgovec bogato nagradi posredovalca. Vsak beograjski politični prvak ima svoje trgovske zveze, da z njimi baranta na račun vlade. Pri takih trgovcih se kupuje tudi to, kar bi se lahko doma nabavilo. Za vojaštvo se rabi sedaj po 50 tisoč železnih postelj, zdaj velike količine obuval, torb, ermenja in vse to se kupuje v tujini. Vsak čas gre zopet po par pukovnikov in podpukovnikov, kupovati orožje pred kratkim kar za 165 milijonov dinarjev, čeravno se pripravlja pri nas doma velika fabrika orožja, ki se je pogodila že za petletno popolno oskrbo naše vojske z orožjem in municijo. Kupuje se neprestano, brez redu in potrebe samo zato, da se beograjski prvaki bogatijo in šopirijo. Domači trgovci in podjetniki se prezirajo in se to malo, kar dobivajo naročil od države, se jim le po dolgem odlašanju in prav skopo plača.

Nabave v inozemstvu so silno drage, ker kupuje država za najvišji tečaj tuje valute, komisije veljajo mnogo denarja, razven tega pa podražujejo ceno blaga — velike provizije, ki se priračunavajo k ceni.

To bi vladinovi lahko že davno uvideli, pa nočejo, ker so ravno te provizije in dobički glavni cilj njih državočloveškega dela. Prav je imel tisti Anglež, ki je dejal, da je naša država sicer dober, prvovrsten avtomobil, ki pa ima divjaka-hotentota za voznika. Upamo, da se pri tej divji vožnji ne razbije voz, temveč voznik-divjak.

Manifestacija Županske zveze v Celju.

Kaj takega Celje ni videlo: Najodličnejši naši možje, naši župani in občinski svetovalci, odborniki in namestniki — krog 1000 — so se zbrali zadnjo nedeljo, dne 9. oktobra, okrog našega voditelja dr. Korošca. Z prejšnjo soboto so prihajali iz najbolj oddaljenih krajev: od Novosti, iz Solčave, Dravograda in Slovenjgradca, s Posavja. Večina jih je prišla v nedeljo jutro. Vseh 12 sodnih okrajev je bilo častno zastopanih. Mož ni ustrašila dolga, celo 6—7urna pot, ki so jo morali nekateri storiti peš do posaj, mnogi so se pripeljali po 5 ur daleč z vozovi. Velika dvorana Narodna, v kateri se je vršilo zborovanje Županske zveze, je bila natlačeno polna.

Zborovanje je vodil predsednik Županske zveze za celjsko okrožje — narodni poslanec in župan Skoberne. Ko je pozdravil zborovalce, predvsem mil. g. opata celjskega, dr. Korošca, in poslanca Pišeka, je podal besedo dr. Korošcu, ki je v enournem govoru očrtal političen položaj. Možje, ali vam ni srce gorelo, ko ste ga poslušali, kako je govoril o temeljih in zahtevah krščanske politike? Ali vas ni srce zabolelo pri misli na sedanjo našo vladno politiko, ki je tako nesrečna pred vsem za to, ker ni krščanska!

Namesto žal obolelega poslanca g. Kranca, ki smo ga na zborovanju pogrešali vsi, je dr. Ogrizek govoril o avtonomiji občin in o pravičah županov, ki pa jih morajo tudi znati rabiti. Tajnik Krajne je poročal o organizaciji Županske zveze in o njenem dosedanem delovanju. K besedi se je oglasil tudi vedno zanimivi naš Rančigaj, po domače iz St. Jurija

ob Taboru, ki je predlagal, da se izreče Jugoslovanskemu klubu in njegovemu načelniku dr. Korošču neomajno zaupanje. Njegov predlog je bil z burnim navdušenjem pozdravljen.

Poleg resolucij, zadevajajočih avtonomijo občin in pravice županov, so bile sklenjene posebno sledeče resolucije:

1. Način popisa živine in vozil se naj omili ter določi popisovanje tudi v manjših krajih.

2. K vojaškim naborem naj se ne silijo kar polovica občinskih odbornikov ali pa celo še več, temveč naj zaostuje, da spremljata mladeniče poleg župana samo 2, kvečjemu 3 obč. odborniki.

3. Pokrajinska uprava naj izda po litičnim oblastvom primerna navodila, da se poročila županstev, zlasti pa sklepi občinskih odborov, ne bodo šele kontrolirali po orožnikih, marveč da se bodo sklepi občinskih odborov uvaževali v polnem obsegu.

Ob 4/1. uri je poslanec Skoberne zaključil 3 in polurno veličastno zborovanje s pozivom, naj vsi zborovalci delajmo na to, da v najkrajšem času v vsaki občini vsi občinski odborniki in namestniki našega mišljenja pristopijo k Županski zvezi. 9.

1921 pa ostani vsem našim županom, občinskim svetovalcem, odbornikom in namestnikom v trajnem spominu!

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Kralj je še vedno na Francoskem in sedaj se mudi pri njem še ministrski predsednik Pašič. Ako ne bo do 20. oktobra nazaj v Beograd kralja in ne Pašiča, zopet ne bo sklican za ta dan parlament, kakor se je obetalo. Nevarno je obolel zdravstveni minister. Ministri, ki so še v Beogradu, se posvetujejo, kako bi znižali previsoki državni proračun za l. 1922, ker so državne blagajne prazne in davki že tako visoki, da jih je nemogoče povišati.

V italijanskih Benetkah se posvetujejo zastopniki Madžarov, Avstrijcev in Italijanov, kako bi mirnim potom pomirili Madžare in Avstrijce radi Zapadne Ogrske.

Samostojna reška država je dobila novo vlado pod predsedstvom Zanelle.

Iz Avstrije prihajajo poročila, da bodo vsled ničredne valute Avstrije v vsakem oziru dogospodarili.

Iz Rusije pa poročajo o strašni lakoti, ki razseja po nekaterih gubernijah. Kar cele ruske vasi zapuščajo, o sestradne kraje in se preseljujejo v Ukrajino. V samarski guberniji je tako pomanjkanje živin, da se preživljajo ljudje s koreninami in z listjem.

Velik ljudski tabor

za ves gornjegrajski okraj se vrši 16. oktobra ob 2. uri popoldne pri Sv. Frančišku v Gornji Savinjski dolini.

Govorijo: Dr. Korošec, poslanca Pušenjak, Kranjc in drugi. — Po zborovanju sestane županov, občinskih odbornikov in odbornikov vseh Kmetijskih zvez gornjegrajskega okraja. Tabor se vrši ob vsakem vremenu! V slučaju slabega vremena bo shod v župnišču! — 16. oktobra mora biti zbrana vsa gornjesavinjska dolina krog našega voditelja dr. Korošca!

Naši shodi.

Strokovna zveza, skupina Lajtersberg, ima v nedeljo, dne 16. oktobra, ob pol 5. uri popoldne shod v Mariboru v Splavarski ulici.

Shod Slovenske kmetijske zveze in Slovenske ljudske stranke bo na Hajdini pri Pljuju v nedeljo, dne 16. oktobra t. l., po ranem cerkvenem opravilu. Govori narodni poslanec dr. J. Hohnje.

Celje. V nedeljo, dne 16. okt. se vrši sestanek tukajšnje Dekliške zveze v hotelu »Beli volk«. Vse članice in članice so uljudno vabljene.

Kostrivnica. V nedeljo dne 9. t. m. se je vršil pri nas sijajno obiskan shod SKZ, na katerem je poročal o političnem položaju in o vseh važnih gospodarskih vprašanjih poslanec Vladimir

Pušenjak. Soglasno so se sprejele resolucije, v katerih se odobrava borba za avtonomijo, zahteva pravična odmera davkov, zahteva izplačilo vojnih posojil ter izraža zaupanje poslancem SKZ. Ustanovila se je krajevna organizacija SKZ, katera se bo krasno razvijala.

Tedenske novice.

Državni proračun so nagnali posamezni ministri v take višine, da že sami uvidijo, da ga ne bo mogoče — plačati iz državne blagajne na nobeden način. Sedaj se bavijo gospodje ministri s tem, kako bi zmanjšali ta neplačljivi proračun? Dosedaj so sklenili, da bodo zmanjšali proračun na ta način, da ukinejo na ljubljanskem vseučilišču medicinsko in tehnično visoko šolo. Priškrniti pač hočejo zopet Slovence! Minister za socialno politiko dr. Kukovec je odvzel invalidske podpore našim invalidom z 40% delanezmožnosti. Poljedeljski minister je zmanjšal svoj proračun, ki je bil določen za uspeh kmetijstva za 12 milijonov. Ko so prišli ministri do vprašanja: »Ali naj znižajo tudi ministrske plače in poslanske dnevnice pa so rekli: Ne! Ministri se bodo z naprej vlekli mesečno nad 64.000 K, poslanec pa bodo zvišali dnevnice od 400 K na 600 K. Tako zmanjšuje pri nas proračun vlada, v kateri sedijo od Slovencev pri njenih koristih demokratije in samostojni.

Za pravoslavno versko upravo naše kraljevine je postavil minister ver v državni proračun za leto 1922: 141.246.436 K; za katoliško pa: 10 milijonov 903.993 K. Razlika med obema znaša 130.342.443 K. V naši državi je katoličanov 4.474.869, pravoslavni pa 5.454.122. Presneto veliko milijonov bo slo več iz žepa davkoplačevalcev za pravoslavne kot pa za katolike, dasi ravno je pravoslavni 47%, katoliki pa 39%. Tako se godi pač pri nas pod demokratsko samostojno vlado, ki „ni“ proti veri, pač pa rajši z več milijoni podpira pravoslavne kot pa katoličane. Dobro bi bilo, da si ravno kar navedene števike zapomnijo vsi Slovenci, ki so katoliške veroizpovedi.

Izdutki za gledališča v našem proračunu. Za gledališča v Beogradu K 24.509.700, za gledališča v Novemgradu, Skoplju, Vrscu, Nišu 9.556.880 K, v Bosni K 1.876.650, v Splitu nad 2.000.000 K, v Zagrebu K 20.621.460, v Varaždinu K 200.000, v Osijeku nad 4.000.000 K, za gledališko šolo v Zagrebu K 300.000, za gledališča v Ljubljani K 10.673.964, v Mariboru kron 1.200.000, v Celju K 100.000, skupa K 75.038.714. Nad 75 milijonov kron se potroši na leto za gledališča. To, liko ne izda nobena država za zabavo mestnih, bogatih slojev. Ogromno število bank, ki imajo milijonske dobičke, bi lahko dobro polovico te svote prevzelo, preostali milijoni pa bi se naj uporabili za uvedenje zavarovanja za starost in onemoglost. Z uvedbo zavarovanja za starost in onemoglost bi se storil velik korak v socialni zakonodaji naprej, zadovoljilo bi se delavske sloje in bi mnogo bolj uplivalo na konsolidacijo in ureditev države kot — zloglasne obznane in zakon o zaščiti države.

Znani sloveno- in hrvatoljub St. Protič se je mudi zadnje dni v Zagrebu. Razgovarjal se je z vsemi politiki iz opozicije in poslušal njih težnje. Protiču so priredili opozicionalni obed, na katerega je povabil znani Radič vse vodje hrvatske opozicije. Po razgovoru, katerega je imel Protič v Zagrebu, je zopet dana možnost, da se pod Protičevno vlado pobotajo Srbi in Hrvatje. Protič se je vrnil iz Zagreba v Beograd zadovoljen z uspehom, katerega je dosegel s svojim obiskom pri zagrebški opoziciji. Demokrate in sploh vse vladinovec pa je strah pred politično kašo, katero jim počasi kuha Protič.

V našem paradizu . . . Na shodu Samostojne kmetijske stranke dne 11. novembra 1920 (pred volitvami) v Reberjevi gostilni na Pernovem pri Zalcu je znani kričavi Drotanek izustil te le preroške besede: »Korošca in celo njegovo stranko bomo mi Samostojni prgnali iz vladnega paradiza in mi bomo imeli besedo tam. In tedaj bosta vi kmetje, obrtniki in delavci čutili, da si mi sami lahko ustvarimo para-

diž na zemlji.« Vprašamo zapeljane v lice: »Kako pa se kaj počnete v paradizu, ki so vam ga pripravili samostojni preroki Pucelj, Urek, Drotanek, Mrmolja, Kirbiš in dr. Vošnjak? Silni davki, nova vojaška bremena, rastoča draginja, milijonska razmetavanja davčnega denarja, vedno večji nered v državi, padajoča vrednost denarja, vedno več dolga, prodana samouprava Slovenije — to so znaki paradiza, ki so nam ga pripravili „samostojnejši“! . . .

Hajd nazaj v mesnico! Pucelj je na žalskem shodu, bijoč se na svoje široke »krščanske« prsi, slovenski duhovščini kazal pot nazaj v cerkev. Pucelj gotovo ne hodi po nedeljah v cerkev, ker ne ve, da naša duhovščina vestno izvršuje svoje dušnopastirske dolžnosti. Njegova »bogaboječnost« je tolika, da se skrbno ogiba in boji cerkve. Ako pa Pucelj hoče, da duhovnik ostane samo v cerkvi ter se nič ne briga za politiko, potem Pucelja vprašamo: Zakaj pa nisi ostal v svoji mesnici? Po Puceljevem modrovanju je torej povse upravičen vsiklik: Pucelj, hajd nazaj v mesnico!

Izstop iz Samostojne. Zapeljan po sladkih besedah, ki so postale strup za slovensko ljudstvo, pomamljen po praznih obljubah laži-prerokov, ki se izdali slovenskega kmeta za Judeževe groše, sem bil načelnik SKS na Dobrni. Izdajstvo kmetijskih koristi in ynebovpijoče krivice, storjene slovenskemu narodu na njegovi svobodi in ugledu, so mi odprle oči, da se s studom obračam od stranke, kateri pravijo „Slovenskega Kmeta Smrf.“ Z veseljem vstopam v vrste krščanske K. Z., katera ima na svojem praporu zapisano: Boj korupciji, sebičnosti ter srahovladi! Enako kakor jaz zapeljanim pa kličem: Kateri še niste došli okusili pasjega biča sedanjih razmer, spreglejte! Ne tirajte naroda še globlje v prepad tužnih razmer. Za morebitne napade na to svojo izjavo pa izjavljam enkrat za vselej in vvekemu, da čimbolje bi se me napadali, tembolj si bom štel v čast in dobro za vest, da sem vstopil v stranko odtritosrčnih prijateljev in poštenih mož. Bog živi KZ! — Dobrna, dne 5. okt. 1921. Janez Korenak.

Samostojni poslanec Mermolja še vedno ni pojasnil, na kak način si je mogel pridobiti v par letih kar pol milijona kron. Mermolja! To je boj za svojo »Staro pravdo«, namreč za svoj lastni žep.

Polposlanec Kirbiš in znani Lipov Tuna sta na živinskem sejmu dne 11. t. m. v Mariboru hujskala, češ: »Klerikalci so krivi, da ni Italijanov.« Tako kosmato laž si dovolita generala Samostojne. Da je ukinjen izvoz, je skrivna Samostojna, ki sedi v vladi v Beogradu in se s svojim Puceljem poteguje za blagor verižnikov, izvozničarjev in mesarjev, naša stranka ni v vladi, radi tega je ne zadene nikaka krivda.

Nevarno obolel je naš eden najbolj delavnih narodnih poslancev g. Davorin Krajnc.

Zopet novega župana je dobila Jarenina v osebni našega vrliga pristaša Franca Šparl. Prvotni župan Anton Lorber je odložil županstvo radi bolezn, nato je bil izvoljen županom enoglasno Franjo Šparl.

Neusmiljeni uradniki. Vodja kr. davčnega okrajnega oblastva v Ljutomeru, neki Perne, pritiska s tako silo na naše kmetijske posestnike in kmetijske obrtnike z lihodnino in z vojnim davkom, da temu ni para. Pred sabo imamo ta-le slučaj: V Logarovcih ima Franc Dreu domačo malo usnjarno. On izdeluje za domače ljudstvo počplate in usnje, ponajveč iz svinjskih kož. Dreu je bil do preobrata v armadi. Obrt je skoro docela počivala. Ta mož je vdovec. Ima malo posestvo. Po vojski je začel zopet po malem s svojo obrtjo. In veste, kaj je učinil Perne s tem ubogim in pridnim obrtnikom? Dne 14. septembra t. l. mu je naknadno prepisal 11.142 K 91 vin., dohodnine za leto 1920 in 55.568 kron vojnega (?!?) davka za leto 1919! To je vnebovpijoča krivica! Dreu se je sicer pritožil proti takemu krivičnemu predpisu. Če bo moral plačati to ogromno svoto skupno 66.710 K 90 vin., mora povezati svoje reči v culico ter iti s trebukom za kruhom. . . In g. Perne še dobi nagrado . . . Take reči se godijo pri nas v času, ko je na krmilu liberalno-samostojna vlada.